

## **ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ КРЕДИТУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ**

Яскраво виражена сезонність, високоризикований характер виробництва, тривалість виробничого циклу зробили необхідним створення спеціальних умов для забезпечення фінансової стійкості і кредитування сільського господарства. Однак в даний час в Україні не існує цілісної кредитної системи по обслуговуванню сільського господарства, яка б відповідала сучасним вимогам ринкової економіки.

Серйозними факторами, які обмежують кредитування сільського господарства, є специфічні ризики, з якими банки стикаються при кредитуванні даної галузі.

До специфічних ризиків кредитування сільськогосподарських підприємств відносяться:

- нестійкість фінансового стану підприємств сільського господарства;
- невідповідність довгострокових запитів підприємств короткостроковості наявних у банку ресурсів;
- сезонні особливості сільськогосподарського виробництва, його залежність від природно-кліматичних умов;
- відсутність у позичальників ліквідного забезпечення кредитів;
- низька прибутковість операцій з кредитування сільського господарства;
- недостатня правова та нормативна база кредитування сільського господарства.

На нашу думку, для вдосконалення механізму сільськогосподарського кредиту необхідна організація економічних заходів за наступними напрямками.

По-перше, кредит повинен бути доступним для всіх підприємств аграрного сектора. При цьому мається на увазі загальна стабілізація кредитно-фінансової системи і грошового обігу.

По-друге, необхідне прийняття рішень на державному рівні, що стосуються пільгового кредитування галузі.

По-третє, держава повинна взяти на себе функцію довгострокового кредитування сільськогосподарських підприємств під прийнятні ставки, так як в нинішніх умовах фінансової нестабільності комерційні банки практично не видають сільському господарству кредити на термін більше одного року.

На наш погляд, необхідна розробка нового механізму дотаційно-компенсаційної бюджетної підтримки сільського господарства, спрямованої на його ефективне функціонування, вимагаючи дотримання наступних важливих принципів:

1. Компенсаційно-частковий принцип. За першим способом відповідно до цього принципу господарству надаються кошти з бюджету у формі авансу. Вони являють собою повну компенсацію всіх витрат, передбачених тією чи іншою програмою. За другим способом господарствам компенсуються дійсно зроблені витрати, надаються субвенції або відшкодовується певна, заздалегідь встановлена частка витрат.

2. Принцип обов'язковості виконання вимог. Суть його полягає в тому, що фактичні витрати товаровиробників, які здійснюються в рамках прийнятих програм, компенсуються тільки при дотриманні певних вимог.

У нинішніх умовах такими вимогами, на наш погляд, можуть бути: збереження посівних площ і поголів'я худоби на існуючому рівні або збільшення цих показників, здійснення інвестицій у виробництво, погашення заборгованості і т. д.

Підводячи підсумки, можна виділити основні загальні напрямки щодо вдосконалення організації кредитування підприємств АПК:

- для розвитку продуктивності кредитів видається за необхідне збільшити видатки держави на підтримку сільськогосподарських товаровиробників;
- зробити відкритими методологічні розробки банків для зовнішнього середовища для того, щоб вони публічно обговорювалися на сторінках банківських журналів, що дозволяє ідентифікувати допущені співробітниками банків помилки, включаючи недоліки в методичному, організаційному, кадровому та технічному забезпеченні аналітичної роботи;
- створити єдину нормативно-методологічну базу кредитного процесу.